

Türkbilig

TÜRKOLOJİ ARAŞTIRMALARI

2019/38

Ankara <Güz> 2019

Türk bilig

TÜRKOLOJİ ARAŞTIRMALARI

ISSN : 1302-6011

Kuruluş Tarihi: 2000

Kurucusu / Founder

Prof. Dr. Dursun YILDIRIM

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Doç. Dr. Bülent GÜL

YAYIN DANIŞMA KURULU / PUBLICATION BOARD OF OVERSEERS

Prof. Dr. Ferruh AĞCA [TÜRKİYE] • Prof. Dr. Erhan AYDIN [TÜRKİYE] • Prof. Dr. Sema BARUTCU ÖZÖNDER [TÜRKİYE] • Prof. Dr. Ts. BATTULGA [MOĞOLİSTAN] • Dr. Ankbayar DANUU [MOĞOLİSTAN] • Prof. Dr. Tumurtogoo DOMİİ [MOĞOLİSTAN] • Prof. Dr. Nikolay İvanoviç EGOROV [ÇUVAŞİSTAN-RUSYA] • Prof. Dr. Ahmet Bican ERCİLİSUN [TÜRKİYE] • Prof. Dr. G. Gonca GÖKALP ALPASLAN [TÜRKİYE] • Doç. Dr. Faruk GÖKÇE [TÜRKİYE] • Doç. Dr. Bülent GÜL [TÜRKİYE] • Prof. Dr. Şakir İBRAYEV [KAZAKİSTAN] • Prof. Dr. Yuri Nikolayeviç İSAYEV [ÇUVAŞİSTAN-RUSYA] • Prof. Dr. G. JORİGT [İÇ MOĞOLİSTAN-ÇİN] • Prof. Dr. Alexis MANASTER RAMER [ABD] • Prof. Dr. M. Vefa NALBANT [TÜRKİYE] • Prof. Dr. Marek STACHOWSKI [POLONYA] • Prof. Dr. Dursun YILDIRIM [TÜRKİYE]

YAYIN HAKEM KURULU / BOARD OF REFEREES

Prof. Dr. Mehmet AÇA • Prof. Dr. Ferruh AĞCA • Doç. Dr. Nuray ALAĞÖZLÜ • Dr. Öğr.Ü. Fatma ALBAYRAK • Prof. Dr. Mustafa ARGUNŞAH • Prof. Dr. Erhan AYDIN • Prof. Dr. F. Sema BARUTCU-ÖZÖNDER • Doç. Dr. Bülent BAYRAM • Dr. Öğr.Ü. Mikail CENGİZ • Prof. Dr. Mehmet ÇERİBAŞ • Prof. Dr. Özkul ÇOBANOĞLU • Dr. Ankbayar DANUU • Prof. Dr. Nurettin DEMİR • Doç. Dr. Sema ASLAN DEMİR • Prof. Dr. Şener DEMİREL • Doç. Dr. Kemal DENİZ • Prof. Dr. Abide DOĞAN • Prof. Dr. Şaban DOĞAN • Doç. Dr. Oğuzhan DURMUŞ • Doç. Dr. Mustafa DURMUŞ • Doç. Dr. Tuba İsmiş İsen DURMUŞ • Dr. Öğr.Ü. Mutlu ER • Prof. Dr. Ahmet Bican ERCİLİSUN • Prof. Dr. Bilge ERCİLİSUN • Doç. Dr. Ruhi ERSOY • Dr. Öğr.Ü. Genç Osman GEÇER • Prof. Dr. G. Gonca GÖKALP ALPASLAN • Doç. Dr. Faruk GÖKÇE • Prof. Dr. İsmail GÖRKEM • Doç. Dr. Bülent GÜL • Prof. Dr. Tufan GÜNDÜZ • Dr. Öğr.Ü. Sinan GÜZEL • Doç. Dr. Erkan HIRİK • Dr. Öğr.Ü. Seçil HIRİK • Dr. Öğr.Ü. Ali İLGIN • Prof. Dr. Ekrem KALAN • Doç. Dr. Adnan KARABEYOĞLU • Dr. Öğr.Ü. M. Yasin KAYA • Dr. Serkan KEÇECİ • Dr. Öğr.Ü. Filiz KILIÇ • Prof. Dr. Ayşe KIRAN • Prof. Dr. Yunus KOÇ • Dr. Öğr.Ü. Vildan KOÇOĞLU GÜNDOĞDU • Prof. Dr. Abdullah KÖK • Prof. Dr. Fatma Sabiha KUTLAR • Dr. Öğr.Ü. Murat KÜÇÜK • Prof. Dr. Cafer MUM • Prof. Dr. M. Vefa NALBANT • Dr. Öğr.Ü. Serdar ODACI • Prof. Dr. Fatma ÖZKAN • Prof. Dr. İsa ÖZKAN • Prof. Dr. Nevzat ÖZKAN • Dr. Öğr.Ü. Yılmaz ÖZKAYA • Prof. Dr. Özge ÖZTEKİN • Prof. Dr. Musa Yaşar SAĞLAM • Doç. Dr. Fatih SAKALLI • Dr. Öğr.Ü. İsa SARI • Prof. Dr. Ahmet TAŞAĞIL • Prof. Dr. Mete TAŞLIOVA • Prof. Dr. Nezir TEMUR • Prof. Dr. İsenbike TOĞAN • Prof. Dr. Turgut TOK • Prof. Dr. Lokman TURAN • Doç. Dr. Kadriye TÜRKAN • Prof. Dr. Fikret TÜRKMEN • Prof. Dr. Alemdar YALÇIN • Prof. Dr. Paşa YAVUZARSLAN • Prof. Dr. Dursun YILDIRIM • Prof. Dr. Emine YILMAZ

YAYIN KURULU / EDITORIAL BOARD

Baş Editör / General Editor

Prof. Dr. Dursun YILDIRIM

Editör / Editor

Prof. Dr. Ferruh AĞCA

İngilizce Editörü

Dr. Ozan Deniz YALÇINKAYA

YAYIN KURULU ÜYELERİ / MEMBERS OF EDITORIAL BOARD

Araş.Gör. Kenan AZILI [Eskişehir Osmangazi Üniversitesi] • Prof. Dr. Ferruh AĞCA [Eskişehir Osmangazi Üniversitesi] • Doç. Dr. Nuray ALAĞÖZLÜ [Hacettepe Üniversitesi] • Dr. Öğr.Ü. Abdulkadir ATICI [Kırklareli Üniversitesi] • Doç. Dr. Bülent BAYRAM [Kırklareli Üniversitesi] • Doç. Dr. Necdet Yaşar BAYATLI [IRAK] • Dr. Öğr.Ü. Mikail CENGİZ [Hacettepe Üniversitesi] • Doç. Dr. Mehmet ÇERİBAŞ [Neşehir Üniversitesi] • Prof. Dr. Zayabaatar DALAI [MOĞOLİSTAN] • Dr. Ankbayar DANUU [MOĞOLİSTAN] • Prof. Dr. Nikolay Ivanoviç EGOROV [ÇUVAŞİSTAN-RUSYA] • Dr. Serdar ERKAN [Hacettepe Üniversitesi] • Doç. Dr. Oğuzhan DURMUŞ [Trakya Üniversitesi] • Dr. Öğr.Ü. Genç Osman GEÇER [Niğde Üniversitesi] • Doç. Dr. Faruk GÖKÇE [Dicle Üniversitesi] • Araş. Gör. Hasan GÜZEL [Hacettepe Üniversitesi] • Dr. Öğr.Ü. Sinan GÜZEL [Katip Çelebi Üniversitesi] • Dr. Öğr.Ü. Ali İLGIN [İstanbul Üniversitesi] • Dr. Ayşe KILIÇ CENGİZ [ALMANYA] • Prof. Dr. Alexis MANASTER RAMER [ABD] • Prof. Dr. M. Vefa NALBANT [Pamukkale Üniversitesi] • Dr. Öğr.Ü. Serdar ODACI [Hacettepe Üniversitesi] • Prof. Dr. Alifina SİBĞATULİNA [Rusya Bilimler Akademisi, RUSYA] • Dr. Öğr.Ü. İsa SARI [Hitit Üniversitesi] • Dr. Öğr.Ü. Esra B. SAVCI [İstanbul Üniversitesi] • Uzm. Uğur ŞAHİN [Hacettepe Üniversitesi] • Prof. Dr. Mete TAŞLIOVA [Yıldırım Beyazıt Üniversitesi] • Doç. Dr. Kadriye TÜRKAN [Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi] • Dr. Öğr.Ü. Haydar YALÇIN [Katip Çelebi Üniversitesi]

Kapak Tasarım: Mehmet FİDANCI

İç Tasarım: Bülent GÜL

Web Tasarım: İsa SARI

*

Yayın Türü

Türk bilig, hakemli, uluslar arası, süreli (altı aylık) yayındır.

Türk bilig, Uluslar Arası Türkoloji Dergisidir.

**

Taranan İndeksler / İndeks

Türk bilig, MLA (Modern Language Association) International Bibliography, EBSCO PUBLISHING, European Reference Index for the Humanities (ERIH), Ulrich's Periodicals Directory ve ULAKBİM Sosyal Bilimler Veri Tabanı (SBVT) tarafından taranmaktadır.

Türk bilig'de yayımlanan makaleler yayıncının yazılı izni olmadan tamamı veya bir kısmı herhangi bir yolla çoğaltılamaz. Yazıların fikri sorumluluğu ve imla tercihi yazarlarına aittir. Başka kaynaklardan alınan tablo, resim ve benzeri şeylerin yazılarda kullanımı sorumluluğu yazara aittir.

İLETİŞİM ADRESİ / INFORMATION ADDRESS

D o ç . D r . B ü l e n t G Ü L

Hacettepe Üniversitesi

Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü 06800 Beytepe/Ankara TÜRKİYE

web sayfası: <http://www.turkbilig.com>

e-posta: turkbiligdersisi@gmail.com

Türk bilig, 2019/38, Etkileşim Basınıvında (Sor.Müd. Yusuf AVAN; Kazım Karabekir Cad. 85/70 Altındağ / ANKARA Tel: 3843136) basılmıştır.

Ankara <Güz> 2019

Türkbilig'ten Merhaba,

2000 yılında yayın hayatına başlayan Türkbilig, 38. sayısı ile araştırmacıların ve okuyucuların karşısına çıkmaktadır. Geçen on dokuz yıl içinde pek çok yeni araştırma ve inceleme yazısını yayınlarak Türkoloji araştırmalarına yön veren Türkbilig, bundan sonra da aynı heyecan ve anlayışla yayınlanmaya devam edecektir.

Değerli okuyucular, dergimizin bu son sayısında da birçok araştırmacının yeni inceleme ve araştırma yazıları yer almaktadır. İlgile okuyacağınıza ve alana yeni bilgi ve yaklaşımlar getireceğine inandığımız yazıları sizlere sunmak, bizim için büyük bir mutluluktur.

Dergimizin 38. sayısında, tarihsel ve modern Türk dili, Türk dilinin diğer diller ile ilişkisi, tarihsel Türk dili metinleri, Türk Halkbilimi, Türk Dünyası edebiyatları, modern Türk edebiyatı, Türk kültürü gibi çeşitli alanlarda yazılmış makaleler ile son zamanlarda yayımlanmış kimi yeni çalışmaların tanıtılmaları yer almaktadır. Toplam on yedi makale ve dört tanıtma yazısıyla donanmış yeni bir sayı ile yine okuyucuların karşısına çıkmaktan dolayı bahtiyarız. Derginin bu zamana ve aşamaya gelmesinde, dergimize her zaman yoğun ilgi gösteren ve yazıları ile destek olan siz araştırmacıların ve okuyucuların büyük katkısı vardır. Bu bağlamda dergimizin yeni sayısına yazılarıyla destek veren değerli araştırmacılara teşekkür ediyorum.

Değerli okuyucular, dergimizin yirminci yılında, yeni sayılar ile tekrar karşınıza çıkmayı umuyorum.

Hoşça kalınız.

Dursun YILDIRIM
Genel Yayın Editörü

***Türkbilig* Yayın İlkeleri**

- ***Türkbilig***, yılda iki kez yayınlanır.
- ***Türkbilig***, hakemli bir yayındır. ***Türkbilig***'de yayınlanmak üzere gönderilen özgün makaleler, YAZI KURULU tarafından incelendikten sonra konunun uzmanı üç hakem tarafından değerlendirilir ve üç hakemin en az ikisinden olumlu rapor gelmesi halinde yayınlanır.
- ***Türkbilig***'e gönderilen yazılar daha önce hiçbir yerde yayınlanmamış olmalıdır. Derginin yayın dili Türkçe'dir. Yayın ilkelerine uygun olmak koşuluyla yabancı bilim adamlarının yazıları, İngilizce, Almanca, Fransızca veya Rusça yazılmış olabilir. Ancak Türkçe-İngilizce başlık, özet ve anahtar sözcükler yazıya eklenmelidir. Yabancı dilde yazılmış yazılara derginin hacmine göre % 30 civarında yer verilir.
- Yazılar, **turkbiligergisi@gmail.com** e-posta adresine gönderilmelidir.
- Makalenin yazarı, adını, soyadını, görev yaptığı kurumu ve akademik unvanını tam ve açık olarak belirtmeli, kendisiyle doğrudan iletişim kurulabilecek açık adres, telefon numarası ve elektronik posta adresini vermemelidir.
- Yazıların başında kısa birer Türkçe ve İngilizce özet (en çok 100 sözcük) ile Türkçe ve İngilizce anahtar sözcükler (en çok 10 sözcük) bulunmalıdır (İtalik olarak ve Times 9 punto ile yazılmalıdır).
- Yazılar, Times 10 puntoyla ve 1,5 satır aralığıyla yazılmalıdır. Paragraf başlarında tab tuşu, paragraf aralarında enter tuşu kullanılmamalıdır.
- Metin içinde göndermeler ad ve tarih ve/veya sayfa olarak parantez içinde belirtilmelidir. Örnek: (Tanpınar 1985) veya (Tanpınar 1985: 316). Üç satırdan az alıntılar satır arasında ve tırnak içinde, üç satırdan uzun alıntılar ise satırın sağından ve solundan birer santimetre içeride, blok halinde, 9 puntoyla, tek satır aralığıyla verilmelidir.
- Dipnotlar sayfa altında, numaralandırılarak verilmeli ve sadece açıklamalar için kullanılmalıdır.
- Makalenin sonunda yer alacak kaynakçada kitaplar (***koyu ve italik***) ve makaleler (dergi adı ***koyu***, cilt Romen rakamıyla, sayı üst üste iki nokta, sayfa numaraları) alfabetik sırayla ve şu düzenle verilmelidir:
ELÇİN, Şükrü, (1998), "Yeşil Abdal'ın Bir Şiiri", ***Folkloristik: Prof. Dr. Dursun Yıldırım Armağanı***, (Ed. M. Özarslan-Ö.Çobanoğlu), Ankara: Feryal Matbaacılık, 216-231.
STOELTJE, J. Beverly, (1983), "Festival in America", ***Handbook of American Folklore***, (ed R. M. Dorson.), Bloomington: Indiana University Press, 239-246.
TANPINAR, Ahmet Hamdi, (1985), ***XIX. Asır Türk Edebiyatı Tarihi***, İstanbul: Çağlayan Basımevi.
ÜLKEN, Hilmi Ziya, (1952), "Milli Destan ve Folklor", ***Türk Folklor Araştırmaları***, II, 33: 513-514.
WELLEK, R. ve A. WARREN, (1982), ***Yazın Kuramı***, (Çeviren: Y. Salman ve S. Karantay), İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.
WOOLF, Virginia, (1986), "Kitap Nasıl Okunmalı?", (Çeviren: Kemal Atakay), ***Adam Sanat***, 4: 5-14.
- Bir yazarın birden fazla yayını kaynak gösterildiği takdirde yayınlar tarih sırasıyla, aynı yazarın aynı yıldaki yayınları ise (1985a), (1985b) şeklinde harf sırasıyla verilmelidir.
- Tezlerin hangi üniversitede yapıldığı ve hangi akademik dereceye (yüksek lisans/doktora...) yönelik olduğu belirtilmelidir.
- Yukarıda belirlenen yazım koşullarına uygun olmayan yazılar değerlendirmeye **kesinlikle alınmayacaktır.**

Submission Guidelines for Türkbilg

- ***Türkbilg*** is published twice a year.
- ***Türkbilg*** is a refereed publication. After original manuscripts are examined by Executive Board, they are peer-reviewed by three referees. They are published if two of three referees send affirmative report. The authors bear the full responsibility for their articles.
- Manuscripts must be originally sent to the board, and no other places for publication or evaluation. The publication language of the issue is Turkish. In condition suited to submission guidelines of ***Türkbilg***, foreign authors' manuscripts, which can be in English, German, French or Russian, are published in proportion 30% of issue. The manuscripts must have title, abstract and also keywords both Turkish-English.
- Manuscripts must be sent this e-mail adress: **turkbilgdersisi@gmail.com**.
- The authors' names, last names and academic positions should be written. In addition, the full postal address, fax, telephone numbers and e-mail addresses of the author(s) who will check proofs and receive correspondence and offprint should also be included.
- Summaries must be in Turkish and English, should not exceed 100 words and key words may not exceed 5 (5 words for Turkish; 5 words for English) words at the beginning of the manuscripts. Latin words must be in Times 9 point and italic.
- Manuscripts must be written in Mac Word 5,1 or Ms Word Windows 95 or further versions (Pc compatible) with Times 10 point with 1,5 line spaced. Tab and enter key **must not be used** for paragraphs.
- Texts must follow in-text footnote system. In parenthesis in the text, author's name, date of publication, and page number is given. If a source is cited many times, parentheses are given instead of "ibid, idem, op. cit. etc." For example, (Tanpınar 1985) veya (Tanpınar 1985: 316). Quoted passages under three lines must given by quotation mark. If quoted passage is over three lines, they must be given 1 cm margins from left and right side of line as block with 9 point and odd line spaced.
- Additional information must be given on the same page as footnotes enumerated 1, 2, 3. Citations in them must follow the above guidelines.
- References must include only the cited sources and be given in alphabetical order. Books names must be written **bold** and *italic*. Articles must be written (name of journal is **bold**, volume in Roman number, issue number, colon and page numbers) as below:

ELÇİN, Şükrü, (1998), "Yeşil Abdal'ın Bir Şiiri", ***Folkloristik: Prof. Dr. Dursun Yıldırım Armağanı***, (Ed. M. Özarslan-Ö.Çobanoğlu), Ankara: Feryal Matbaacılık, 216-231.

STOELTJE, J. Beverly, (1983), "Festival in America", ***Handbook of American Folklore***, (ed R. M. Dorson), Bloomington: Indiana University Press, 239-246.

TANPINAR, Ahmet Hamdi, (1985), ***XIX. Asır Türk Edebiyatı Tarihi***, İstanbul: Çağlayan Basımevi.

ÜLKEN, Hilmi Ziya, (1952), "Milli Destan ve Folklor", ***Türk Folklor Araştırmaları***, II, 33: 513-514.

WELLEK, R. ve A. WARREN, (1982), ***Yazın Kuramı***, (Çeviren: Y. Salman ve S. Karantay), İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.

WOOLF, Virginia, (1986), "Kitap Nasıl Okunmalı?", (Çeviren: Kemal Atakay), ***Adam Sanat***, 4: 5-14.
- If more than one source of the same author is cited, they must be put in a chronological order from the oldest to the newest. Sources of the same years must be given letters "1985a, 1985b"
- The university and the academic degree (MA. or PH.) of academic thesis must be given.
- Manuscripts **not prepared** based on the directions above **will not be taken into consideration** for publication in ***Türkbilg***.

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Türkbilig'ten Merhaba / iii

Yazılar / Articles

Dursun YILDIRIM

Önceden Tasarlanmış Sözlü Ortam İcra Bağlamı

Pre-Designed Oral Media Performance Context

1-10

Emin Erdem ÖZBEK

Tuva Türkçesinde Yansıma Sözcükler

Onomatopoeic Words in Tuvaan Turkish

11-30

Bülent BAYRAM

Zarif Beşiri'nin "Üzбек Edebiyatı" Adlı Eseri: Bakış Açısı-İçerik İncelemesi

The Work of Zarif Beşiri Titled "Uzbek Literature": Perspective-Content Examination

31-42

Ebru ÖZGÜN

Ece Ayhan'ın Şiirlerinde Toplumsal Katmanları İmleyen Renkler

The Colors Alluding To Social Layers in Ece Ayhan's Poems

43-66

İbrahim KEKEVİ

Eski Türkçe Metinlerde Geçen "erinç" Sözcüğünün Kullanımından Hareketle Anlam Alanı ve Etimolojik Durumu

The Semantic And Etymological Status Of The Word "Erinc" With Reference To The Use In Old Turkic Texts

67-76

Adem KOÇ

Kültürel Mekânsızlık Bağlamında Kaybolmaya Yüz Tutmuş Bir Gelenek: Bayram Yeri ve Mihalgazi Örneği

An Endangered Custom in the Context of Cultural Spacelessness: Holidays Place and Mihalgazi Sample

77-86

Behruz BEKBAİY - Ehsan AMIRZADEH

Transliteration, A Translation Procedure Or A Tool Of Resistance?

Transliterasyon, Bir Çeviri Süreci Mi Yoksa Bir Direniş Aracı Mı?

87-98

Eray BAYRAMOL

Rus Diplomatik Belgelerine Göre Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin İttifak Devletleri'ne Katılışı

The Participation of The Ottoman State To The Central Powers at The First World War, According to The Russian Diplomatic Documents

99-105

Hülya SAVRAN

Türklerde Bozkır Kültürü ve Bu Kültürün Günümüze Çevresel Etkileri

The Steppe Culture In Turks And The Environmental Impact Of This Culture To The Present

107-117

Marlen ADILOV

Kazakça Deyimlerde Korunan Bazı Moğolca Kelimeler Üzerine

On Some Mongolian Words Preserved in Kazakh Idioms

119-142

Esin AÇCA
Eski Türkçede İstek Fiili Olarak *kol-* Fiili ve Türevleri Üzerine
On Kol- Verb And Its Derivatives As Optative In Old Turkic
143-152

Gülşah TUĞLACI
Kanıtsallık Kategorisi Açısından *-DI* Biçimbirimi
-DI Morpheme in terms of Evidentiality
153-161

Nihal ÇALIŞKAN
diye Sözcüğü Üzerine Derlem Temelli Bir Betimleme
A Corpus Based Study of diye
163-176

Saim SAKAOĞLU-Kadriye TÜRKAN
Efsanelerden Masallara Uzanan Taş Kesilme Motifinin Azerbaycan ve Anadolu Masallarına Yansımaları
The Reflections of the Petrification Motif Extending from Legends to Folktales on Azerbaijan and Anatolian Tales
177-197

Ольга Игоревна КЛИМКИНА
Дом Как Объект Номинации В Турецком Городском Ономастиконе: Структурно-Семантический
Анализ Ойкодомонимов Стамбула
The House As An Object Of Nomination In The Turkish Urban Onomasticon: The Structural-Semantic Analysis Of Istanbul Oikodomonyms
199-208

Radosław ANDRZEJEWSKI - Cem ERDEM
Türk İllerinde Bir Polonyalı: Bronisław Grabczewski
A Polish in Turkish Provinces: Bronislaw Grabczewski
209-222

Z. Görkem DURAN GÜLTEKİN
Türk Destanlarında Merkez Kahramanın Kutsal ve Dinî Değerlere Yaklaşımı Üzerine Tespitler
Determination On The Approach Of Central Hero In The Turkish Epic To The Sacred And Religious Values
223-230

Tanıtma / Reviews

- Kenan AZILI
Erhan AYDIN (2019), *Türklerin Bilge Atası Tonyukuk*, İstanbul: Kronik Yayınları, 218 s.
231-233
- Asuman BAŞ
Hüseyin Yıldız (Ed.) (2019). *Eski Türkçenin İzinde. Türkiye'de Eski Türkçe Çalışmaları*. Ankara: Akçağ Yayınları, 173 s.
233-236
- Selçuk MOĞUL
Engin YILMAZ (2018), *Yabancılar İçin Başlangıç Düzeyi Türkçe Sözlük (A1)*, Ankara: Pegem Akademi.
236-238
- Buket Nur KIRMIZIGÜL
Seçil Hirik, *Türkiye Türkçesinde Bilgi Kiplikleri*, Ankara: Pegem Akademi, 2019, 332 s.
238-240